

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

TOMA Nadejda
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BOICO Victor

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2022, de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin în cauza penală privindu-i pe

Rotar Ruslan XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX

și

Bideac Nicolae XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.10.2015 – 04.07.2019;

Instanța de apel: 28.01.2020 – 19.01.2022;

Instanța de recurs: 13.06.2022 – 17.10.2022.

Asupra recursului ordinar declarat, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 04 iulie 2019 Rotar Ruslan și Bideac Nicolae, ambii învinuiți în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 33 alin. (3), 44, 45, 310 alin. (1), 352¹, 361 alin. (2) lit. b) Cod Penal, au fost achitați din motivul lipsei faptei infracțiunii.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că:

Bideac Nicolae, se învinuiește de faptul că, fiind administratorul SRL „RNP Pharmaceuticals”, acționând în comun acord cu fostul director al SRL „R&P Bolgar Farm”, Rotar Ruslan, împărțind rolurile în dependență de necesitățile activității infracționale bine chibzuite, planificate și bine determinate cu desemnarea funcțiilor, a unor acte și acțiuni concrete, îndeplinind acțiuni comune, cât și separate, urmărind scopul constrângerii SRL „R&P Bolgar Farm” și a unuia din fondatorii acesteia Milanov Plamen Stefanov, de a accepta anumite condiții impuse nefavorabile lui, sub riscul încasării unor presupuse penalități, în perioada sfârșitul anului 2013 – începutul anului 2014, au comis fals de acte, fals în declarații și fals de probe în procesul civil și în următoarele circumstanțe:

La începutul anilor 2000, Bideac Nicolae, Rotar Ruslan și Milanov Plamen au convenit de a face afacere comună în sfera farmaceutică. În acest sens, numiții au organizat o colaborare dintre SRL „RNP Pharmaceuticals” și SRL „Bolgar Farm”, a căror fondatori erau, urmînd o îndelungată colaborare în sfera producerii și comercializării producției farmaceutice.

Astfel, în cotă procentuală le reveneau cota parte după cum urmează: Bideac Nicolae – 33,33, Rotar Ruslan – 33,33 și Milanov Plamen – 33,34.

La ÎM „R& P Bolgar Farm” SRL, procentual cotele de asociere au fost repartizate între Rotar Ruslan și Milanov Plamen a câte 50 procente fiecare.

La 22.01.2007 SRL „R&P Bolgar Farm” în calitate de cumpărător și SRL „RNP Pharmaceuticals” în calitate de vânzător, în mun. Chișinău, au semnat contractul nr. 28 de achiziție a produselor medicamentoase și para farmaceutice.

Suma totală a contractului a fost stabilită ce 50000000 lei cu achitarea prealabilă a mărfii sau cu acordarea unui termen restanță de 90 zile.

În conformitate cu p. 10.5 al contractului ÎM „R& P Bolgar Farm” SRL se anunță ca unic distribuitor al companiei ÎM „RNP Pharmaceuticals” SRL pe teritoriul Republicii Moldova.

Tot odată, p. 10.6 a contractului din 22 ianuarie 2007 stabilea, că în cazul îndeplinirii de către cumpărător a clauzelor convenției prevăzute în p. 3 și în p. 5 , vânzătorul, la finele anului, după prezentarea unei dări de seamă privind volumul de marfa realizat, acordă cumpărătorului un discount financiar sau marfar de la 20 la 30% din prețul mărfii procurate.

În anul 2013 între asociații companiei, Rotar Ruslan și Bideac Nicolae pe deoparte și Milanov Plamen pe de altă parte, s-a iscat un conflict patrimonial. La 05 martie 2014 în baza procesului-verbal a ședinței asociațiilor ÎM „R&P Bolgar Farm” SRL ca administrator al întreprinderii respective a fost numit Milanov Plamen.

Ulterior, Bideac Nicolae administratorul ÎM „RNP Pharmaceuticals” SRL, acționând în complicitate cu, Rotar Ruslan, care anterior a deținut funcția de director al SRL “R&P Bolgar Farm”, în circumstanțe nestabilite, acționând intenționat, ilegal și cu scop cupidant, au falsificat 4 acorduri adiționale la contractul de bază nominalizat, care după conținut și consecință pot acorda drepturi și elibera de obligații, adică sunt acte oficiale (denumite în limba rusă «дополнительное соглашение»), după cum urmează:

nr. 3 din 12.12.2009, prin care au modificat tractarea pct. 4.2 al contractului ca suma totală anuală (de fapt în contract este stipulat suma totală) a prezentului contract constituie 50000000 lei;

nr. 1 din 15.01.2010, a expune pct. 9.1 § 8 în următoarea redacție: „în caz de neachitare în termen pentru marfa livrată, cumpărătorul achită vânzătorului o penalitate în mărime de 0,1% din valoarea mărfii neachitate, pentru fiecare zi de întârziere, calcularea penalității se începe cu prima zi de întârziere care urmează a fi calculată cu treizeci de zile până la data livrării mărfii”;

nr. 2 din 01.08.2010, a tracta punctul 10.6 în următoarea redacție: „cumpărătorul oferă o reducere financiară Cumpărătorului în mărime de 25%, care se include în prețul cu care vânzătorul realizează marfa cumpărătorului” (în contract și de fapt rabatul financiar/ reducerea se acorda la anumite perioade de timp după efectuarea unor acte de verificare comune cu indicarea lor în contabilitățile întreprinderilor);

nr. 1 din 01.05.2012, la pct. 9.2 expresia „în judecătoria economică de circumscripție”, a modifica cu expresia „Judecătoria s. Centru mun. Chișinău”.

Ulterior acționând conform planului criminal bine determinat, cu scopul realizării intențiilor sale Bideac Nicolae și Rotar Ruslan, au oformat între ei ca fiind remise în adresa SRL „R&P Bolgar Farm” somații, ca formă prealabilă adresării în instanța de judecată, transmițând acest pachet de acte, printre care conștientizau că se află și actele false, unor specialiști în domeniul jurisprudenței pentru a iniția litigiul civil.

Aceste acțiuni ale lui Bideac Nicolae au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal – *participație simplă la confecționare, deținere și folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații*.

Tot, **Bideac Nicolae** este învinuit de faptul că acționând cu același scop criminal bine determinat și de comun acord cu Rotar Ruslan, ambii fiind fondatori ai SRL „RNP Pharmaceuticals”, deținând actele falsificate nominalizate precum că de reglementare a unor aspecte ce țin de colaborarea cu SRL „R&P Bolgar Farm”, acționând în scop cupidant, în detrimentul celui de al treilea asociat Milanov Plamen, intenționat și de comun acord, au decis semnarea de către Bideac Nicolae în calitate de administrator al SRL „RNP Pharmaceuticals”, a cererii de chemare în judecată a SRL „R&P Bolgar Farm”, privind încasarea datoriei pentru acordarea reducerii nejustificate penalităților și cheltuielilor de depozitare, conștientizând cert că toate pretențiile rezultă exclusiv din conținutul acordurilor adiționale falsificate de către ei nr. 2 din 01 august 2010 (a tracta punctul 10.6 în următoarea redacție: vânzătorul oferă o reducere financiară cumpărătorului în mărime de 25%, care se include în prețul cu care vânzătorul realizează marfa cumpărătorului”), nr. 3 din 12 decembrie 2009, (prin care au modificat tractarea pct. 4.2 al contractului ca suma totală anuală (de fapt în contract este stipulat suma totală) a prezentului contract constituie 50000000 lei; nr. 1 din 15 ianuarie 2010, (a expune pct. 9.1 § 8 în următoarea redacție: „în caz de neachitare în termen pentru marfa livrată, cumpărătorul achită vânzătorului o penalitate în mărime de 0,1% din valoarea mărfii neachitate, pentru fiecare zi de întârziere, calcularea penalității se începe cu prima zi de întârziere care urmează a fi calculată cu treizeci de zile până la data livrării mărfii”), iar la 24 noiembrie 2014 cu nr. de intrare 7920 cererea și anexele la ea au fost depuse în judecătoria Centru mun. Chișinău, bazându-se deja pe acordul adițional nr. 1 din 01 mai 2012, falsificat de către ei (la pct. 9.2 expresia „în judecătoria economică de circumscripție”, a modifica cu expresia „Judecătoria s. Centru mun. Chișinău”).

Aceste acțiuni ale lui Bideac Nicolae au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. art. 45, 352¹ Cod penal – *autor, în participație complexă, la declarație necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii de consecințe juridice pentru sine*.

Tot **Bideac Nicolae** se învinuiește de faptul că acționând cu aceleași intenții și în scopul realizării rezultatului criminal scontat, obligarea asociatului Milanov Plamen de a accepta condițiile impuse, acționând de comun acord cu Rotar Ruslan, ambii fondatori ai SRL „RNP Pharmaceuticals”, au admis și au susținut drept veridice, atât cererea nominalizată de chemare în judecată a SRL „R&P Bolgar Farm” cu declarații false, cât și acordurile adiționale falsificate și au solicitat aplicarea măsurilor asigurătorii, sechestrul, care prin încheierea judecătoriei Grigoriopol din 26

noiembrie 2014 a fost aplicat asupra bunurilor mobile și imobile și pe sumele bănești ale pârâtului în limita sumei de 17367969, 44 lei, prejudiciind semnificativ activitatea economică a SRL „R&P Bolgar Farm”.

Aceste acțiuni ale lui Bideac Nicolae au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. art. 45, 310 alin. (1) Cod penal – *autor, în participație complexă, la falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces.*

Ruslan Rotar, (fost director al SRL „R&P Bolgar Farm”), este învinuit de faptul că acționând în comun acord cu Bideac Nicolae, administratorul SRL „RNP Pharmaceuticals”, împărțind rolurile în dependență de necesitățile activității infracționale bine chibzuite, planificate și bine determinate cu desemnarea funcțiilor, a unor acte și acțiuni concrete, îndeplinind acțiuni comune, cât și separate, urmărind scopul constrângerii SRL „R&P Bolgar Farm” și a unuia din fondatorii acesteia Milanov Plamen Stefanov, de a accepta anumite condiții impuse nefavorabile lui, sub riscul încasării unor presupuse penalități, în perioada sfârșitul anului 2013 – începutul anului 2014, au comis fals de acte, fals în declarații și fals de probe în procesul civil și în următoarele circumstanțe:

La începutul anilor 2000, Bideac Nicolae, Rotar Ruslan și Milanov Plamen au convenit de a face afacere comună în sfera farmaceutică. În acest sens, numiții au organizat o colaborare dintre SRL „RNP Pharmaceuticals” și SRL „Bolgar Farm”, a căror fondatori erau, urmând o îndelungată colaborare în sfera producerii și comercializării producției farmaceutice.

Astfel, în cotă procentuală le reveneau cota parte după cum urmează: Bideac Nicolae – 33,33, Rotar Ruslan – 33,33 și Milanov Plamen – 33,34.

La ÎM „R&P Bolgar Farm” SRL, procentual cotele de asociere au fost repartizate între Rotar Ruslan și Milanov Plamen a câte 50% fiecare.

La 22 ianuarie 2007 SRL „R&P Bolgar Farm” în calitate de cumpărător și SRL „RNP Pharmaceuticals” în calitate de vânzător, în mun. Chișinău, au semnat contractul nr. 28 de achiziție a produselor medicamentoase și para farmaceutice.

Suma totală a contractului a fost stabilită de 50000000 lei cu achitarea prealabilă a mărfii sau cu acordarea unui termen restanță de 90 zile.

În conformitate cu p. 10.5 al contractului ÎM „R&P Bolgar Farm” SRL se anunță ca unic distribuitor al companiei IM „RNP Pharmaceuticals” SRL pe teritoriul Republicii Moldova. Tot odată, p.10.6 a contractului din 22 ianuarie 2007 stabilea, că în cazul îndeplinirii de către cumpărător a clauzelor convenției prevăzute în p. 3 și în p. 5 , vânzătorul, la finele anului, după prezentarea unei dări de seama privind volumul de marfa realizat, acordă cumpărătorului un discount financiar sau marfar de la 20 la 30% din prețul mărfii procurate.

În anul 2013 între asociații companiei, Rotar Ruslan, Bideac Nicolae pe deoparte și Milanov Plamen pe de altă parte, s-a iscat un conflict patrimonial. La 05 martie 2014 în baza procesului-verbal a ședinței asociaților ÎM „R&P Bolgar Farm” SRL ca administrator al întreprinderii respective a fost numit Milanov Plamen.

Ulterior, Rotar Ruslan, care anterior a deținut funcția de director al SRL “R&P Bolgar Farm”, se învinuiește că acționând în complicitate cu Bideac Nicolae administratorul ÎM „RNP Pharmaceuticals” SRL, în circumstanțe nestabilite, acționând intenționat, ilegal și cu scop cupidant, au falsificat 4 acorduri adiționale la contractul de bază nominalizat, care după conținut și consecință pot acorda drepturi

și elibera de obligații, adică sunt acte oficiale (denumite în limba rusă «дополнительное соглашение»), după cum urmează:

nr. 3 din 12.12.2009, prin care au modificat tractarea pct. 4.2 al contractului ca suma totală anuală (de fapt în contract este stipulat suma totală) a prezentului contract constituie 50000000 lei.

nr. 1 din 15.01.2010, a expune pct. 9.1 paragraful 8 în următoarea redacție: „în caz de neachitare în termen pentru marfa livrată, cumpărătorul achită vânzătorului o penalitate în mărime de 0,1% din valoarea mărfii neachitate, pentru fiecare zi de întârziere, calcularea penalității se începe cu prima zi de întârziere care urmează a fi calculată cu treizeci de zile până la data livrării mărfii”;

nr. 2 din 01.08.2010, a tracta punctul 10.6 în următoarea redacție: „vânzătorul oferă o reducere financiară cumpărătorului în mărime de 25%, care se include în prețul cu care vânzătorul realizează marfa cumpărătorului” (în contract și de fapt rabatul financiar/ reducerea se acorda la anumite perioade de timp după efectuarea unor acte de verificare comune cu indicarea lor în contabilitățile întreprinderilor);

nr. 1 din 01.05.2012, la pct. 9.2 expresia „în judecătoria economică de circumscripție”, a modifica cu expresia „Judecătoria s. Centru mun. Chișinău”.

Ulterior, acționând conform planului criminal bine determinat, cu scopul realizării intențiilor sale Bideac Nicolae și Rotar Ruslan au oformato între ei ca fiind remise în adresa SRL „R&P Bolgar Farm” somații, ca formă prealabilă adresării în instanța de judecată, transmițând acest pachet de acte, printre care conștientizau că se află și actele false, unor specialiști în domeniul jurisprudenței pentru a iniția litigiul civil.

Aceste acțiuni ale lui Rotar Ruslan au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal – *participație simplă, la confecționare, deținere și folosire a documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații*.

Tot **Rotar Ruslan** este învinuit de faptul că acționând cu același scop criminal bine determinat și de comun acord cu Bideac Nicolae, ambii fiind fondatori ai SRL „RNP Pharmaceuticals”, deținând actele falsificate nominalizate precum că de reglementare a unor aspecte ce țin de colaborarea cu SRL „R&P Bolgar Farm”, acționând în scop cupidant, în detrimentul celui de al treilea asociat Milanov Plamen, intenționat și de comun acord, au decis semnarea de către Bideac Nicolae în calitate de administrator al SRL „RNP Pharmaceuticals”, a cererii de chemare în judecată a SRL „R&P Bolgar Farm”, privind încasarea datoriei pentru acordarea reducerii nejustificate penalităților și cheltuielilor de depozitare, conștientizând cert că toate pretențiile rezultă exclusiv din conținutul acordului adițional nr. 2 din 01.08.2010 (a tracta punctul 10.6 în următoarea redacție: „vânzătorul oferă o reducere financiară cumpărătorului în mărime de 25%, care se include în prețul cu care vânzătorul realizează marfa cumpărătorului”), nr. 3 din 12.12.2009, (prin care au modificat tractarea pct. 4.2 al contractului ca suma totală anuală (de fapt în contract este stipulat suma totală) a prezentului contract constituie 50000000 lei; nr. 1 din 15.01.2010, (a expune pct. 9.1 paragraful 8 în următoarea redacție: „în caz de neachitare în termen pentru marfa livrată, cumpărătorul achită vânzătorului o penalitate în mărime de 0,1% din valoarea mărfii neachitate, pentru fiecare zi de întârziere, calcularea penalității se începe cu prima zi de întârziere care urmează a fi calculată cu treizeci de zile până la data livrării mărfii”), iar la 24.11.2014 cu nr. de intrare 7920 cererea și anexele la ea

au fost depuse în judecătoria Centru mun. Chișinău, bazându-se deja pe acordul adițional nr. 1 din 01.05.2012, falsificat de către ei (la pct. 9.2 expresia „în judecătoria economică de circumscripție”, a modifica cu expresia „Judecătoria s. Centru mun. Chișinău”).

Aceste acțiuni ale lui Rotar Ruslan au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. art. 45, 352¹ Cod penal – *complice, în participație complexă, la declarație necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii de consecințe juridice pentru sine.*

Tot **Rotar Ruslan** este învinuit de faptul că acționând cu aceleași intenții și în scopul realizării rezultatului criminal scontat, obligarea asociatului Milanov Plamen de a accepta condițiile impuse, acționând de comun acord cu Bideac Nicolae, ambii fondatori ai SRL „RNP Pharmaceuticals”, au admis și au susținut drept veridice, atât cererea nominalizată de chemare în judecată a SRL „R&P Bolgar Farm” cu declarații false, cât și acordurile adiționale falsificate și au solicitat aplicarea măsurilor asigurătorii, sechestrul, care prin încheierea judecătoriei Grigoriopol din 26 noiembrie 2014 a fost aplicat asupra bunurilor mobile și imobile și pe sumele bănești ale pârâtului în limita sumei de 17367969, 44 bani, prejudiciind semnificativ activitatea economică a SRL „R&P Bolgar Farm”.

Aceste acțiuni ale lui Rotar Ruslan au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. art. 45, 310 alin. (1) Cod penal – *complice, în participație complexă, la falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces.*

3. Nefiind de acord cu sentința, apel a declarat procurorul Lupașco Artur, solicitând rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Bideac Nicolae și Rotar Ruslan să fie recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352¹ Cod penal (*în redacția Legii nr. 277-XVI din 18.12.08, în vigoare la 24.05.09*) și de încetat procesul penal din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Bideac Nicolae și Rotar Ruslan să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza:

- art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal (*în redacția Legii din 18.04.2012*), la închisoare pe un termen de 5 ani, fiecare, în penitenciar de tip semiînchis;
- art. 33 alin. (3), 44, 45, 310 alin. (1) Cod penal, la închisoare pe un termen de 5 ani, fiecare, în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 Cod penal, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră de stabilit pedeapsa definitivă lui Bideac Nicolae și Rotar Ruslan închisoare pe un termen de 5 ani, fiecare, în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat, acuzatorul de stat a invocat că:

- prima instanță, contrar art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, introduce unele formulări în partea descriptivă a sentinței de achitare ce pune la îndoială nevinovăția inculpaților Rotar Ruslan și Bideac Nicolae în comiterea infracțiunii încriminate.

Astfel, motivând sentința de achitare a inculpaților Rotar Ruslan și Bideac Nicolae, pentru infracțiunile imputate, conform art. 33 alin. (3), 44, 45, 310 alin. (1), 352¹, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de judecată pe fiecare faptă infracțională calificată inculpaților concluzionează următoarele: „*Corespunzător instanța conchide că în acțiunile inculpatului... lipsesc elementele constitutive, a componenței de infracțiune prevăzută de art. ... Cod penal*”, „... or instanței nu i-au fost aduse probe

pertinente ...”, „partea acuzării nu a dovedit vinovăția inculpatului ... în comiterea infracțiunii prevăzute ... nefiind prezentate probe”, „instanța ajunge la concluzia că vinovăția ... nu a fost dovedită și el urmează a fi achitat pe acest capăt de învinuire pe motiv că nu s-ci constatat existența faptei infracțiunii”.

Mai mult, instanța de judecată în partea descriptivă a sentinței vizate, descrie probele prezentate de partea acuzării în ședința de judecată fără a le da o apreciere.

Probele cercetate în ședința de judecată și descrise în sentință, la fel, n-au respinse, declarate nule și nici n-au stat la baza motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Constatările instanței de judecată în speța respectivă fără apreciere a probelor a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiată, contrar celor stabilite în ședința de judecată;

- în partea descriptivă a sentinței în cauză s-au admis erori ce a afectat integral soluția adoptată în dispozitivul aceleiași sentințe și anume în prima parte instanța conchide că în acțiunile inculpaților Rotar Ruslan și Bideac Nicolae lipsesc elementele constitutive a componenței de infracțiune prevăzută de art. 33 alin. (3), 44, 45, 310 alin. (1), 352¹, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar în a doua parte achită pe ultimii pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Respectiv se constată că partea descriptivă a sentinței contravine dispozitivului acesteia;

- în pofida faptului că, inculpații Rotar Ruslan și Bideac Nicolae nu și-au recunoscut vina în comiterea infracțiunilor imputate și n-au făcut careva declarații sustrăgându-se de a se prezenta în ședința de judecată, consideră că vinovăția acestora este demonstrată în mod incontestabil prin probele pertinente și concludente administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată, probe care coroborează între ele și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate Milanov Plamen, declarațiile martorilor Stasiuc Galina, Maliuta Elena, anexa la declarațiile martorului Maliuta Elena pe 160 file, scrisoarea de însoțire nr. 53 din 19.06.2015 și copia autenticată a raportului de constatare tehnico-științifică nr. 827 din 26.05.2015, copia autenticată a actului de verificare din 19.09.2014 semnat între contabilii-șefi ai întreprinderilor SRL „R&P Bolgar Farm” și ÎM „RNP Pharmaceuticals”, interpelarea către Curtea de Apel Chișinău nr. 39-1-24d/15-5254 din 11.06.2015, dosarul nr. 2c-2100/210.

Astfel, nu este de înțeles din ce cauză instanța de judecată nu analizează circumstanțele constatate în ședința de judecată și anume că, la 22 ianuarie 2007 între ÎM „RNP Pharmaceuticals” SRL reprezentat de administratorul Bideac Nicolae, în calitate de vânzător și ÎM „R&P Bolgar Farm” SRL reprezentat de administratorul Rotar Ruslan, în calitate de cumpărător, a fost semnat contractul de cumpărare vânzare sub nr. 28. Conform clauzelor contractului, cumpărătorul procură, iar vânzătorul vinde produse farmaceutice și medicamente în conformitate cu cerințele expuse, la prețul stabilit de părți. Suma totală a contractului a fost stabilită de 50000000 lei, cu achitarea prealabilă a mărfii sau cu acordarea unei vacante de 90 zile.

În conformitate cu p. 10.5 a contractului ÎM „R&P Bolgar Farm” SRL se anunță ca unic distribuitor al companiei ÎM „RNP Pharmaceuticals” SRL pe teritoriul Republicii Moldova. Tot odată, p. 10.6 a contractului din 22 ianuarie 2007 stabilește, că în cazul îndeplinirii de către cumpărător a clauzelor convenției prevăzute în p.3 și în p.5 , vânzătorul, la finele anului, după prezentarea unei dări de seamă privind

volumul de marfa realizat, acordă cumpărătorului un discount financiar sau marfar de la 20 la 30% din prețul mărfii procurate.

La 05 martie 2014 în baza procesului verbal a ședinței asociaților ÎM „R&P Bolgar Farm” SRL ca administrator al întreprinderii respective a fost numit Milanov Plamen. În aceeași perioadă, între asociații companiei a apărut un conflict patrimonial.

Prin încheierea judecătoreii Centru mun. Chișinău din 26.11.2014, în scopul asigurării acțiunii depuse de către ÎM „RNP Pharmaceuticals” SRL către SRL „R&P Bolgar Farm” ÎM despre încasarea datoriei pentru reducerea nejustificată, penalităților și cheltuielilor de depozitare, sa dispus aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile, sumele de bani ale pârâtului în limita sumei de 17 367 969,44 lei.

În consecință activitatea economică a SRL „R&P Bolgar Farm” ÎM a fost blocată, întreprinderea fiind prejudiciată la suma de circa 30000 lei. La primirea deciziei respective instanța de judecată s-a bazat pe probele prezentate în proces de către ÎM „RNP Pharmaceuticals” SRL. Conducerea companiei a motivat cerințele sale în baza clauzelor din contractele adiționale nr. 3 din 12 decembrie 2009, nr. 1 din 15 februarie 2010, nr. 2 din 01 august 2010 și nr. 1 din 01 mai 2012 la contractul de vânzare cumpărare nr. 28 din 21 ianuarie 2007.

Analizând contractul de bază în coroborare cu contractele adiționale indicate supra și cu documentele contabile ce reflectă activitate economico-financiară a SRL „R&P Bolgar Farm” ÎM s-a ajuns la concluzia că, contractele adiționale menționate au un conținut fals și au fost confecționate în scopul creării premiselor necesare legiferării adresării în instanța de judecată și acaparării ulterioarei a bunurilor întreprinderii prin prezentarea unor probe false și inducerea în eroare a instanței de judecată.

Concluzia dată se întemeiază pe faptul că, în arhiva companiei SRL „R&P Bolgar Farm” ÎM lipsesc contractele adiționale respective, iar prevederile lor sunt iraționale din punct de vedere economic.

Nu au avut și nu are atât ÎM „RNP Pharmaceuticals” SRL cât și SRL „R&P Bolgar Farm” ÎM capacitatea economică de a produce și realiza marfa farmaceutică la suma de 50000000 lei anual, nu se calculează penalitate pentru neachitarea la timp a mărfii fiind stabilit că, penalitatea se începe a calcula din prima zi de întârziere, care se consideră a fi stabilită reieșind din decurgerea termenului a 30 de zile înainte de la data de când urmează să fie livrată marfa și cel mai important, nu este posibil de a introduce în prețul mărfii discountul convenit fără a reflecta faptul dat în facturile de expediție și documentele contabile a întreprinderilor, cerință expres prevăzută de art. 98 Cod fiscal și de Comunicatul nr. 26 din 20 iulie 2000 a Ministerului Finanțelor privind modul de perfectare documentară a ajustării valorii impozabile, prevăzute de art. 98 Cod fiscal.

Astfel, potrivit art. 98 Cod fiscal, valoarea impozabilă a livrării impozabile a mărfurilor, serviciilor, după livrarea sau achitarea lor, urmează a fi ajustată, cu condiția prezentării documentelor de confirmare, dacă:

- valoarea livrării impozabile, aprobată anticipat, s-a schimbat ca rezultat al schimbării prețurilor;

- livrarea impozabilă a fost, în totalitate sau parțial, restituită subiectului impozabil care a efectuat livrarea;

- valoarea impozabilă a livrării impozabile a fost redusă în urma acordării discountului.

Totodată, în conformitate cu Comunicatul indicat supra *dacă, în cazul unor pricini obiective, la marfa livrată se modifică prețul de livrare (prin condițiile contractului este prevăzută achitarea după realizare; lipsa calității stabilită prin contract etc.) atunci furnizorul și cumpărătorul trebuie să întocmească Act, în care urmează a fi reflectat și faptul modificării prețurilor.*

În baza acestui Act furnizorul (subiect impozabil cu TVA) eliberează în adresa cumpărătorului factura TVA cu reflectarea în ea a denumirii tuturor mărfurilor, la care au fost modificate prețurile și sumele, care se determină ca diferența prețurilor (dintre prețurile inițiale și cele stabilite în rezultatul Actului).

Totodată, suma dată se indică cu sumele respective:

- la modificarea prețurilor prin majorarea lor cu semnul „Ă” (plus);*
- la modificarea prețurilor prin micșorarea lor cu semnul (minus).*

În același timp, furnizorul reflectă operația dată în Registrul de evidență al livrărilor cu semnul indicat în factura TVA. Cumpărătorul, recepționând factura TVA, efectuează înscrierile în registrul de evidență al procurărilor.

Referitor la corectările ce țin de returnarea mărfii sau acordarea discountului, atunci perfectarea documentară se efectuează analogic.

Menționează că la returnarea mărfii în factura TVA, eliberată de către furnizorul acestei mărfi, în locul diferenței de prețuri se indică cu semnul (minus) valoarea mărfii supuse returnării și se efectuează înscrierea respectivă în Registrul de evidență al livrărilor. Cumpărătorul, efectuând returnarea mărfii, la recepționarea de la furnizor a facturii TVA date efectuează în Registrul de evidență al procurărilor înregistrarea acestei sume cu semnul (minus).

Actele privind reevaluarea atât cât și documentele ce țin de returnarea mărfii trebuie să se păstreze la furnizor și cumpărător în modul stabilit de legislația în vigoare, dar nu mai puțin de termenul prevăzut pentru păstrarea facturilor TVA.

Reieșind din prevederile legale sus citate, în cazul modificării prețurilor la marfa livrată în documentele de însoțire a produselor farmaceutice livrate de către SRL „RNP Parmaceuticals” în adresa SRL „R&P Bolgar Farm”, adică în facturile fiscale, precum și în Registrul de evidență a livrărilor, a vânzătorului și Registrul de evidență a procurărilor, a cumpărătorului, urma să fie reflectate discounturile acordate. Totodată, potrivit aceluiași comunicat, orice modificare de preț a mărfii livrate, indiferent de motivul modificării, urmează a fi reflectată prin întocmirea între furnizor și cumpărător a unui Act, în care se indică modificările prețurilor.

După cum s-a constatat în cadrul cercetării judecătorești, începând cu anul 2012 în facturile fiscale care confirmă livrarea produselor farmaceutice de la SRL „RNP Parmaceuticals” către SRL „R&P Bolgar Fann”, lipsesc careva înscrieri care ar confirma acordarea discounturilor, precum lipsesc în contabilitatea întreprinderii și documentele prevăzute de Comunicarea indicată supra.

Mai mult, în cadrul audierii în ședința de judecată a martorilor Stasiuc Galina și Maliuta Elena, expertului Centrului Național de Expertize Judiciare a Ministerului Justiției Goian Vasile și părții vătămate Milanov Plamen s-a probat o dată în plus neacordarea pretinselor discounturi;

- instanța de fond nu a luat în calcul că, Bideac Nicolae și Rotar Ruslan prin întocmirea contractelor adiționale nr. 3 din 12 decembrie 2009, nr. 1 din 15 februarie 2010, nr. 2 din 01 august 2010 și nr. 1 din 01 mai 2012 la contractul de vânzare cumpărare nr. 28 din 21 ianuarie 2007, somațiile nr. 1/2013 din 01 noiembrie 2013,

nr. 01/14 din 01 ianuarie 2014, au confecționat documente care conține date neautentice, adică documente care, în realitate, sunt autentice, însă în el sânt introduse informații ce nu corespund realității. Concomitent, la ei se păstrează elementele și indicii originalului (se execută pe formular oficial, conține numele și posturile persoanelor împuternicite să-l semneze etc.), însă informațiile introduse în el (textul, materialele numerice) sânt false.

De fapt, Bideac Nicolae și Rotar Ruslan au comis un fals intelectual care a fost probat în instanță prin probele prezentate de partea acuzării, din care considerente efectuarea expertizei grafoscopice este alogică și irațională.

Din momentul prezentării în instanța de judecată în calitate de probă a contractelor adiționale nr. 3 din 12 decembrie 2009, nr. 1 din 15 februarie 2010, nr. 2 din 01 august 2010 și nr. 1 din 01 mai 2012 la contractul de vânzare cumpărare nr. 28 din 21 ianuarie 2007 care precum că probează eliberarea de către SRL „RNP Parmaceuticals” a discounturilor în sumă de 17367969,44 lei, a somațiilor nr. 1/2013 din 01 noiembrie 2013, nr. 01/14 din 01 ianuarie 2014, precum și a scrisorii fără număr a directorului SRL „R&P Bolgar Farma”, Rotari Ruslan în adresa directorului SRL „RNP Parmaceuticals”, Bideac Nicolai din 12 decembrie 2013, care au fost întocmite pentru a legifera dreptul adresării în instanța de judecată și în baza căroră, Judecătoria Centru, mun. Chișinău la 26 noiembrie 2014 emite încheierea privind aplicarea sechestrului pe bunurile mobile și imobile, sumele de bani ale SRL „R&P Bolgar Farm” ÎM în limita sumei de 17367969,44 lei se consideră consumată infracțiunea prevăzută de art. 310 alin. (1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2022 a fost respins ca nefondat apelul și menținută fără modificări sentința.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a achitat inculpații Rotar Ruslan și Bideac Nicolae pe toate capetele de acuzare aduse, circumstanță ce rezultă din totalitatea probelor administrate, care au fost apreciate, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, în ansamblu, prin coroborare.

Astfel, reieșind din declarațiile *inculpatului Rotar Ruslan*, depuse la instanța de apel, *declarațiile părții vătămate Milanov Plamen* și ale *martorului Stasiuc Galina*, făcute în primă instanță și în cea de apel, declarațiile *martorului Maliuta Elena* și ale *expertului Goian Vasile*, depuse în prima instanță, cât și *scrisoarea de însoțire nr. 53 din 19.06.2015 și copia autentificată a raportului de constatare tehnico-științifică nr. 827 din 26.05.2015, ordonanța de recunoaștere a acestora în calitate de mijloc material de probă, copia autentificată a actului de verificare din 19.09.2014 semnat între contabilii-șefi ai întreprinderilor SRL ”R&P Bolgar Farm” și ÎM ”RNP Parmaceuticals”, interpelarea către Curtea de Apel Chișinău nr. 39-l-24d/15-5254 din 11.06.2015, dosarul nr. 2c-2100/210, ordonanța de recunoaștere în calitate de corp delict*, instanța de apel a concluzionat că acuzatorul de stat nu a dovedit nici existența temeiului real și nici a celui juridic, de atragere la răspundere penală a inculpaților Rotar Ruslan și Bideac Nicolae, iar din probele prezentate nu rezultă în mod cert și fără echivoc că inculpații ar fi comis infracțiunile imputate.

Cu referire la învinuirea adusă inculpaților în baza art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanța de apel a stabilit că acuzarea nu a probat cu certitudine prezența în acțiunile lui Rotar Ruslan și Bideac Nicolae semnele laturii obiective a infracțiunii incriminate de confecționare, deținere și folosire a documentelor oficiale false, or la

dosar nu este anexat nici un raport de expertiză grafoscopică a semnăturii inculpaților pe cele 4 acorduri adiționale la contractul nr. 28 de achiziție a produselor medicamentoase și parafarmaceutice, denumite în limba rusă «дополнительное соглашение».

Mai mult acordurile în cauză sunt anexate la dosar în copii (xerox), prin urmare în lipsa originalelor documentelor în cauză, nu este posibilă dispunerea efectuării expertizei grafoscopice în vederea stabilirii faptului că semnăturile de pe acordurile în cauză aparțin lui Rotar Ruslan sau Bideac Nicolae.

Totodată, instanța de fond întemeiat nu a reținut la caz declarațiile părții vătămate Milanov Plamen, audiat în cadrul ședințelor de judecată, or, acestea nu pot servi ca probă directă în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, deoarece partea vătămată nu este competentă a se expune asupra apartenenței semnăturii în cele 4 acorduri adiționale la contractul nr. 28 de achiziție a produselor medicamentoase și parafarmaceutice încheiat între SRL „R&P Bolgar Farm” în calitate de cumpărător și SRL „RNP Pharmaceuticals” în calitate de vânzător.

La fel, instanța de fond întemeiat nu a pus la baza învinuirii nici declarațiile martorilor audiați, or martorul Stasiuc Galina a declarat că indicații îi dădea Milanov Plamen, iar martorul Maliuta Elena a declarat că nu a văzut dacă inculpații au falsificat documentele.

Mai mult, expertul Goian Vasile a declarat că, în raport trebuie să fie inscripție de unde reiese sume de 24683613 lei. Suma dată reiese din clauzele primare ale contractului. Și, respectiv, 4742513 lei este suma reducerilor obținută de către SRL „R&P Bolgar Farma”, în baza facturilor de expediție. Între prinderea a primit reduceri, nu bani. Suma reducerilor era indicată în factura fiscală. Susține că, suma de 24683613 lei nu poate să zică dacă a fost reflectată în evidența contabilă a SRL „RNP Bolgar Farm”. Dacă în raport e indicat că sunt documentele justificative în privința sumei dată înseamnă că a fost, dacă nu sunt – nu a fost. Suma respectivă rezultă din colaborarea dintre entități în baza unui contract. Suma dată reiese din condițiile contractuale și din valoarea mărfii livrate. Între părți au loc acte de verificare și respectiv cu prezentarea facturilor fiscale, nefiind posibil de stabilit prezența unilaterală a rabatului financiar.

Corespunzător, în acțiunile inculpaților Rotar Ruslan și Bideac Nicolae lipsesc elementele constitutive a componenței de infracțiune prevăzută de art. 44, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Cu privire la învinuirea adusă în baza art. 45, 352¹ Cod penal instanța de apel a reținut că acțiunile inculpaților Ruslan și Bideac Nicolae nu se încadrează în semnele laturii obiective și subiective a acestei componențe de infracțiune, acuzarea eșuând în demonstrarea vinovăției, prin neadministrare de probe.

La acest capitol s-a menționat că inculpatul Rotar Ruslan nu a semnat cererea de chemare în judecată, iar referitor la Bideac Nicolae în acțiunile acestuia nu s-a dovedit falsificarea acordurilor adiționale la contractul nr. 28 încheiat SRL „R&P Bolgar Farm” în calitate de cumpărător și SRL „RNP Pharmaceuticals” în calitate de vânzător, de achiziție a produselor medicamentoase și parafarmaceutice.

Cu referire la învinuirea adusă în baza art. 45, 310 alin. (1) Cod penal instanța de apel a conchis că inculpatului Rotar Ruslan nu-i poate fi imputată săvârșirea acestei infracțiuni deoarece lipsesc probe pertinente precum că ultimul ar fi falsificat probele anexate la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „RNP Pharmaceuticals”

împotriva SRL „R&P Bolgar Farm” privind încasarea datoriei pentru reducerea nejustificată a penalităților și cheltuielilor de depozitare.

Totodată, partea acuzării nu a dovedit că inculpatul Rotar Ruslan ar fi avut intenția de a falsifica probele anexate la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „RNP Pharmaceuticals” împotriva SRL „R&P Bolgar Farm” privind încasarea datoriei pentru reducerea nejustificată a penalităților și cheltuielilor de depozitare.

În aceeași ordine de idee s-a statuat și în privința lui Bideac Nicolae, menționându-se că din analiza probelor prezentate și a circumstanțelor de fapt stabilite urmează că în acțiunile inculpatului Bideac Nicolae, lipsesc semnele laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod Penal, precum și a intenției în săvârșirea infracțiunii imputate.

5. Recurs ordinar, împotriva deciziei, declară procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin.

În susținerea recursului ordinar, acuzarea, invocând existența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și reiterând motivele apelului, suplimentar arată că:

- soluția de achitare se bazează pe o motivare ambiguă și contradictorie, or de pe o parte constată lipsa originalelor, ca una din metodele de comitere a faptelor infracționale, ca pe de altă parte să invoce acele pretinse omisiuni procesuale cu privire la lipsa acestora și pe alocuri instanța și-a asumat rol activ, încălcând prevederile art. 24 Cod de procedură penală;

- nu au fost analizate învinuirile aduse în raport cu probele administrate și a fost dată o apreciere juridică incorectă probelor administrate.

În speță, inculpații sunt învinuiți nu doar de falsificarea actelor ci și de utilizarea lor.

În cazul în care instanța ar fi contrapus învinuirea adusă inculpaților cu cele relatate de Milanov Plamen cât și martori, ar fi constatat lipsa originalelor actelor la întreprinderea prejudiciată și ar fi constatat că anume ascunderea acestor originale și se prezintă ca una din modalitățile infracțiunii comise de Rotar Ruslan și Bideac Nicolae. În aceeași ordine de idei, inculpaților li s-a incriminat fapta de confecționare în totalitate a actelor expuse în învinuire și, deci, acest fapt presupune lipsa actelor autentice și veridice.

În asemenea circumstanțe, dacă instanțele de judecată ar fi ținut cont de învinuirile aduse inculpaților ar fi constatat că falsificarea unor documente poate fi realizată prin diferite modalități, iar pe caz a fost incriminată nu falsificarea ci contrafacerea, adică confecționarea unor documente care în realitate nu au existat și nu există, acțiuni care impun nu denaturarea conținutului unui document autentic ci crearea totală a unui document lipsit de autenticitate.

Mai mult, lipsa actelor falsificate de către inculpații Rotar Ruslan și Bideac Nicolae în *original* și se prezintă ca metodă de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal, or partea vătămăta a afirmat ca acele acorduri adiționale la întreprindere lipsesc și el nici nu le-a văzut și nu cunoștea de ele. În arhiva întreprinderii SRL „R&P Bolgar Farm” s-a constatat de asemenea că aceste contracte adiționale lipsesc.

Prin urmare, lipsa acestora și dovedește caracterul fals al documentelor inserate în actul de învinuire, iar instanțele de judecată nici nu au ținut cont de această modalitate și metodă de comitere a falsului, fapte care urmau a fi apreciate prin

identificarea și aprecierea scopului urmărit de inculpații Rotar Ruslan și Bideac Nicolae.

6. În corespundere cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, referință nu este depusă.

7. Titularul recursului ordinar s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a depus cererea în termen.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul recursului declarat de acuzatorul de stat, acesta se întemeiază pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată.

Pentru a concluziona astfel, instanța de recurs reține că instanța de apel la examinarea cauzei a comis un șir de erori și anume:

a) **instanța de apel de rând cu prima instanță nu a făcut o coroborare între probele administrate, nefiind acordată deplină eficiență prevederilor legale transpuse în art. 101 Cod de procedură penală**, potrivit cărora *fiecare probă administrată de părți trebuie să fie verificată și apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și că nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.*

În sensul celor constatate, Colegiul, reținând prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, evidențiază că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor și ea poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii

prevăzute de normele de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Mai mult, justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, după veridicitate, relevanța, concludența și utilitatea acestora. Doar simpla enumerare a probelor, fără coroborarea lor, nu reprezintă efectuarea procesului de apreciere a probelor, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar hotărârea este bazată pe presupuneri, fără a se face o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, a legăturii dintre ele.

Contrar celor relatate mai sus, din lecturarea deciziei recurate rezultă că instanța de apel doar a enumerat probele administrate și a descris conținutul unora, fără a indica care din ele au dus la formarea concluziei de achitare inculpaților. Mai mult ca atât, instanța nu se expune care probe sunt admisibile și care nu și temeiurile ce au determinat-o să respingă sau să admită o probă sau un ansamblu de probe. Or, în lumina jurisprudenței CtEDO, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză (*hotărârea Fomin versus Republica Moldova*).

Așadar, la caz, nu s-a efectuat o analiză amplă, din punct de vedere al relevanței, concludenței, utilității și veridicității fiecărei probe în particular, precum și în ansamblu, prin coroborare, efectuând o analiză și motivare neconvingătoare a concluziilor, deviindu-se astfel de la cerințele prevăzute de art. 384-397 Cod de procedură penală cât și a prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, potrivit cărora *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță.*

b) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, derogând de la dispozițiile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală.

În acest sens se atestă că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare

a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelului, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea argumentelor invocate de apelanți prin formularea unui răspuns la fiecare argument, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

În continuare, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

În această ordine de idei, se menționează că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (hotărârea CtEDO *Achina versus Romania*).

Verificând decizia recurată, Colegiul penal lărgit constată că, acuzarea în apel a indicat la prezența erorilor de fapt și de drept admise de către prima instanță și anume: 1) lipsa aprecierii și neverificarea probelor, 2) încălcarea prevederilor art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală cât și 3) motivarea ambiguă și contradictorie a soluției adoptate (*a se vedea pct. 3 a prezentei hotărâri*).

La caz, instanța de apel nu a analizat aceste argumente ale apelantului și nu s-a pronunțat asupra lor și prin fraze de ordin general a motivat soluția adoptată, cu toate că prevederile art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală *obligă instanța să nu introducă în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat*, iar prima instanță, motivând sentința de achitare a inculpaților Rotar Ruslan și Bideac Nicolae, pentru infracțiunile imputate, conform art. 33 alin. (3), 44, 45, 310 alin. (1), 352¹, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, pe fiecare faptă infracțională calificată inculpaților concluzionează următoarele: „*Corespunzător instanța conchide că în acțiunile inculpatului... lipsesc elementele constitutive, a componenței de infracțiune prevăzută de art. ... Cod penal*”, „... or instanței nu i-au fost aduse probe pertinente ...”, „*partea acuzării nu a dovedit vinovăția inculpatului ... în comiterea infracțiunii prevăzute ... nefiind prezentate probe*”, „*instanța ajunge la concluzia că vinovăția ... nu a fost dovedită și el urmează a fi achitat pe acest capăt de învinuire pe motiv că nu s-ci constatat existența faptei infracțiunii*”.

Mai mult, în partea descriptivă a sentinței prima instanță conchide că: „... în acțiunile inculpaților Rotar Ruslan și Bideac Nicolae lipsesc elementele constitutive a componentei de infracțiune prevăzută de art. 33 alin. (3), 44, 45, 310 alin. (1), 352¹, 361 alin. (2) lit. b) Cod penal...”, dar achită „... pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii...”, respectiv se constată că partea descriptivă a sentinței contravine dispozitivului acesteia.

Toate cele menționate supra au dus la derogarea de la prevederile art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală, fapt ce a afectat în consecință procesul de soluționare corectă a chestiunilor de fapt și de drept prevăzute la art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală, or deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (hotărârea *Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (hotărârea *Moreira Ferreira versus Portugalia*).

Cu titlu de concluzie, Colegiul statuează că pentru a corespunde criteriilor de calitate, o hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată suficient. Motivarea hotărârii judecătorești constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitrariu judecătorec, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noțiunii de proces echitabil în condițiile prevăzute de art. 6 CoEDO.

Tot aici, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Așadar, cele constatate de instanțele ierarhic-inferioare nu pot fi considerate ca corespunzând exigențelor CoEDO, or obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil și doar o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*hotărârea CtEDO Suominen versus Finlanda*), iar omisiunea instanțelor de a face o analiză a probatoriului administrat și de a se expune argumentat asupra fiecărei probe cât și asupra argumentelor invocate de parte, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor.

Mai mult, decizia este lipsită de *claritate*, ea neputând fi considerată motivată suficient, pentru a permite părților să înțeleagă motivele pe care se întemeiază actul de justiție, în vederea prezentării de contraargumente în instanțele superioare (*hotărârea CtEDO Hadjianastassiou versus Grecia*).

Drept consecință, decizia instanței de apel urmează a fi desființată *ad integrum*, or în cauza dată, instanța de apel nu și-a exercitat în deplină măsură atribuțiile prevăzute de lege și această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece aceasta nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și de a se pronunța asupra legalității sentinței primei instanțe, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra circumstanțelor arătate în prezenta hotărâre, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și invocărilor recurențelor, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o

hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2022 în cauza penală privindu-i pe **Bideac Nicolae XXXXX** și **Rotar Ruslan XXXXX**, și dispune rejudecarea cauzei, în această parte, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 17 noiembrie 2022.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

DIACONU Iurie

GUZUN Ion

BOICO Victor